

GLAGOLI

PARTICIPI

-
- U latinskom jeziku postoje tri vrste participa:
 - particip prezenta aktivnog
 - particip perfekta pasivnog
 - particip futura aktivnog
 - **Particip prezenta** tvori se od prezentske osnove kojoj dodamo nastavke:
 - **N. – ns** za glagole 3. i 4. konjugacije dodajemo pomoćni vokal *e*, a za glagole na *-io* 3.
 - **G. – ntis** konjugacije dodajemo pomoćne vokale *ie*.
 - Primjeri:

• dono, donare	cupio, cup ěre	venio, veni re
• N. donans	N. cupiens	N. veniens
• G. donantis	G. cupientis	G. venientis

-
- Particip prezenta deklinira se po 3. deklinaciji, a prevodi se glagolskim prilogom sadašnjim na –ći (donans – darujući) ili opisno (donans – onaj/a/o koji/a/e daruje).
 - **Particip perfekta** 4. je oblik glagola koji završava na nastavke – us, - a, - um, a služi za tvorbu nekih vremena i glagolskih oblika. Osim toga, zbog završetaka –us, - a, - um deklinira se po 1. i 2. deklinaciji, a prevodi se glagolskim pridjevom trpnim, glagolskim prilogom prošlim etc.
 - Primjeri:
 - doceo, 2. docui, doctum -> jd. doctus, docta, doctum mn. docti, doctae, docta

-
- **Particip futura** tvori se od participa pefekta kojemu odbijemo nastavke – us, - a, - um te dodamo nastavake – **urus** (m.), - **ura** (f.), - **urum** (n.). Također se deklinira po 1. i 2. deklinaciji, a prevodi se namjernom rečenicom ili izrazima kaneći/hoteći + infinitiv glagola.
 - Primjeri:
 - scribo, 3., scripsi, script|um + urus, ura, urum - > jd. scripturus, scriptura, scripturum
 - mn. scripturi, scripturae, scriptura
 - kaneći hvaliti, ... da hvali etc.

VJEŽBA 37.

- 1. Onima koji zakasne (ostaju) kosti.
- 2. Rimljani objedovahu ležeći.
- 3. Tuđom nesrećom poučeni izbjegli ćemo mnoga zla.
- 4. Pogriješeno ispravi!
- 5. Gencije, kralj Ilira, načinio je savez sa Perzejem, kraljem Makedonaca kaneći obraniti domovinu (da obrani domovinu).
- 6. Pojavljuju se rijetki plivači na morskoj pučini.
- Domaća zadaća:
- prepisati nepoznate riječi u rječnik
- prevesti rečenice s hrvatskog na latinski
- od glagola finio, 4. tvoriti sve vrste participa.

INFINITIVI

- Infinitiv u prijevodu znači neodređeni način, tj. oblik kojemu se ne određuju ni lice ni broj. Budući da potječe od dativa ili lokativa glagolske imenice, on u sebi ima svojstva i imenice i glagola.
- Vrste infinitiva:
 - infinitiv prezenta aktivnog
 - infinitiv prezenta pasivnog
 - infinitiv perfekta aktivnog
 - infinitiv perfekta pasivnog
 - infinitiv futura aktivnog

-
- **Infinitiv prezenta aktivnog** drugi je oblik glagola koji završava na – **re** (amare, debēre, vivēre, dormire). Infinitiv prezenta može se prevesti infinitivom, glagolskom imenicom, a u nekim konstrukcijama može se prevesti i nekim drugim glagolskim oblikom.
 - **Infinitiv prezenta pasivnog** tvori se od prezentske osnove te nastavka – **ri** za 1., 2. i 4. konjugaciju, te nastavka – **i** za 3. konjugaciju.
 - Primjeri:
 - firmo, firma|re + ri - > firmari moneo, mone|re + ri - > moneri
 - lego, leg|ere + i - > legi audio, audi|re + ri - > audiri

-
- **Infinitiv perfekta aktivnog** tvori se od trećeg oblika glagola te nastavka - **isse**.
 - Primjeri:
 - narro, 1., narrav|i + isse - > narravisse
 - vinco, 3., vic|i+ isse - > vicisse etc.
 - **Infinitiv perfekta pasivnog** za tvorbu uzima 4. oblik glagola kojemu dodamo infinitiv **esse**.
 - Primjeri:
 - facio, 3. feci, factum - > factus, facta, factum { esse
 - facti, factae, facta { esse

-
- **Infinitiv futura** tvori se od participa futura kojemu dodamo infinitiv **esse**.
 - Primjeri:
 - defendo, 3. defendi, defensum - > defensurus, defensiva, defensurum { esse
 - defensuri, defensivae, defensiva { esse
 - Infinitivi perfekta i futura najčešće se prevode nekim glagolskim oblikom.

VJEŽBA 37.A

- 1. Živjeti znači boriti se.
- 2. Ovo se s najvećim pravom može reći: Upoznaj samoga sebe!
- 3. I opominjati i biti opominjan, zajedničko je pravom prijateljstvu.
- 4. Sudjelovati u domovinskom ratu kod nas je bilo vrlo časno.
- 5. Dobro je učiti, još bolje je naučiti.
- 6. Venturum esse je infinitiv futura glagola venire.
- Domaća zadaća:
- prepisati nepoznate riječi u rječnik
- prevesti rečenice s hrvatskog na latinski

• nastavnica: Josipa Vukoja, Srednja škola A. B. Šimića, Grude